

PROU ASSETJAMENT EL PAPER DE LES FAMÍLIES

Escola Provençals

Neus Ferrer

març 2018

CONDUCTES D'ASSETJAMENT I AMENACES ENTRE ESCOLARS

- **PREVENCIÓ:** informació, plans de convivència al centre, tutories, xerrades amb les famílies...
- **DETECCIÓ:** professorat i famílies
- **ACTUACIÓ:** centre i famílies

ASSETJAMENT

“MALTRACTAMENT PSICOLÒGIC I/O FÍSIC EN EL MARC ESCOLAR, ON UN ALUMNE O UN GRUP D’ALUMNES S’IMPOSA A UN ALTRE/A D’UNA MANERA CONTINUADA AMB INTENCIÓ DE FER-LI MAL”

(Olweus)

CARACTERÍSTIQUES DE L'ASSETJAMENT

- **Existeix una situació d'abús de poder**
- **Qui el pateix es troba indefens davant qui l'intimida**
- **Es repeteix sistemàticament al llarg d'un període de temps**
- **Hi ha intencionalitat per part de l'agressor**
- **S'actua lluny de l'adult i en llocs amagats**

QUINES FORMES POT PRENDRE EL MALTRACTAMENT ENTRE IGUALS?

Forma		
Naturalesa	Directa	Indirecta
Física	Donar empentes Pegar Amençar amb armes...	Robar objectes d'algú Trencar objectes d'algú Amagar objectes d'algú...
Verbal	Insultar Burlar-se Anomenar amb malnoms...	Parlar malament d'algú Difondre falsos rumors...
Digital	Trucades i missatges de text <i>e-mails</i> , <i>WhatsApp</i> Fotografies i vídeos tramesos directament Participació en xats	Comentaris, fotografies i vídeos penjats a les xarxes socials de forma anònima Suplantació de personalitat per enviar o publicar material comprometedor
Exclusió social	Excloure No deixar participar...	Ignorar Fer com si fos transparent...
Combinat	Més d'una forma i diferent naturalesa combinada	

SEGONS ESTUDIS RECENTS

On?

- Es pot donar en tot tipus de centres, amb major o menor grau, al marge de la seva titularitat i nivell socioeconòmic.
- La majoria es produeixen a l'escola.
- Hi ha un assetjament d'entorn: carrer, extraescolars, mòbils, whatsApp, internet,...

Com?

- La forma més freqüent és l'assetjament verbal

Qui?

- Generalment, els nois s'impliquen més en agressions directes i les noies, en agressions indirectes.

Quan?

- En la forma directa es pot començar a observar en educació infantil.
- La indirecta, en la que cal unes certes habilitats socials no les observarem fins el cicle mitjà.
- Es fa més evident entre el darrer nivell de Primària i el primer cicle d'ESO. A partir d'aquestes edats disminueix.

CONSEQUÈNCIES DE L'ASSETJAMENT

- **Inestabilitat emocional**
- **Deteriorament de l'autoconcepte i l'autoestima**
- **Rendiment escolar per sota de les possibilitats**
- **Problemes psicossomàtics**
- **Conductes de maltractament i victimització que s'instal·len com una forma de relació**

CARACTERÍSTIQUES DE L'ALUMNE ASSETJAT

Qualsevol noi o noia pot ser víctima d'assetjament en un moment donat, però hi ha alumnat que esta més exposats a patir aquesta situació.

- La seva baixa autoestima, la seva inseguretat
- Ser passiu i submís, incapaç de defensar-se
- La dificultats de relació amb els companys/es
- Estar mal considerats per ser bons estudiants
- Ser considerats sobre protegits per la família
- Veure'ls diferents (cultura, aparença....).
- Ser ansiós, poc assertiu

POSSIBILITATS D'ASSETJAMENT

- **ELS ALUMNES REBUTJATS**
- **ELS ALUMNES QUE PENSEN QUE SÓN REBUTJATS**
- **ELS ALUMNES “ INVISIBLES”**

CARACTERÍSTIQUES DE L'ALUMNAT QUE FA ASSETJAMENT

Qualsevol noi pot comportar-se agressivament en un moment concret.

- Utilitzen la violència per solucionar els problemes.
- Necessiten afrontar situacions familiars o personals difícils
- Volen aconseguir popularitat i amics i obtenir “prestigi” entre el seu grup
- Sovint abusen de la seva força física per a sentir-se poderosos,
- Són impulsius
- Tenen un grup que els recolza
- Tenen dificultats per relacionar-se amb els altres
- Tenen baixa tolerància a la frustració
- Tenen dificultats per complir les normes, demanar perdó i respectar els límits.
- Viuen escenes violentes a casa
- Manca d'empatia
- Baix rendiment escolar
- Tanmateix, també n'hi ha que tot i ser tranquils i pacífics s'afegeixen a les agressions que han començat altres companys.

I JO QUE HI PUC FER?

PREVENCIÓ DE L'ASSETJAMENT

- **Sensibilitzar i confiar**
- **Informar, instruir i educar**
- **Identificar factors de risc**
- **Controlar factors de risc**
- **Animar a denunciar**

FACTORS DE L'ENTORN EDUCATIU QUE AFAVOREIXEN L'ASSETJAMENT

- **L'actitud emotiva bàsica dels pares cap el noi/a : manca d'afecte o dedicació**
- **Grau de permissivitat envers conductes agressives. Excés de llibertat sense fixar límits**
- **Mètodes “d'afirmació d'autoritat” com el càstig físic o els insults violents**
- **El temperament del noi/a**

POSSIBLES INDICADORS víctimes

CENTRE

- Absentisme
- Disminució rendiment escolar
- Els gasten repetidament bromes desagradables, malnoms, insults,...
- Els molesten, atemoreixen , empenyen, donen cops, puntades,...
- No troba, perd o li prenen les coses sovint, els roben llibres, diners, materials,...o els hi trenquen i llencen.
- Sovint estan sols i apartats del grup. No tenen amistats i estan rebutjats. No li parlen l'ignoren. No volen seure amb ells
- Solen ser dèbils físicament (por a que els facin mal)
- Estan sempre hipervigilants amb una actitud de recel
- Presenta canvis sobtats en les rutines diàries (no vol anar al pati, no vol seure en un lloc, vol quedar-se a la classe, demana que el mestre l'acompanyi, etc.)
- Mostra un aspecte contrariat, trist, deprimit i/o temorenc sense motiu aparent
- En els jocs d'equip sempre és dels últims en ser triat.
- Coaccionen els possibles amics per tal que no interactuïn amb ell.

POSSIBLES INDICADORS víctimes

FAMILIES

- **Malestar físic: vòmits, mal de cap, de panxa...**
- **Canvis d'hàbits: perd la gana, dorm poc o té malsons, no vol anar a l'escola...**
- **No vol sortir amb els amics ni els convida a venir a casa.**
- **Alt nivell d'ansietat la nit de l'últim dia festiu abans d'anar a l'escola, el que es coneix com "la síndrome del diumenge a la nit".**
- **Disminució del rendiment escolar.**
- **Canvis de caràcter: s'enfada per no res, se'l veu angoixat o deprimat...**
- **Disminució de l'autoestima: se sent insegur i vulnerable, no expressa els seus sentiments...**
- **Desenvolupament d'un gran sentiment de culpa.**
- **Manca de comunicació: es tanca en ell mateix i diu que no li passa res...**
- **Es pica amb els germans o cosins més petits com a símptoma de malestar emocional.**
- **Deteriorament dels llibres, el material escolar, la motxilla, la roba...**
- **Presència de cops o altres senyals producte de la violència física.**
- **Demana amb freqüència diners "extres" o bé els agafa d'amagat per donar-los als assetjadors que l'extorsionen.**

POSSIBLES INDICADORS assetjadors

CENTRE

- **Gasten bromes desagradables, insulten, posen malnoms, es burlen...**
- **Poden ser físicament més forts**
- **Senten la necessitat de dominar i imposar-se mitjançant l'amenaça**
- **Mal caràcter , desafiadors i agressius amb els adults**

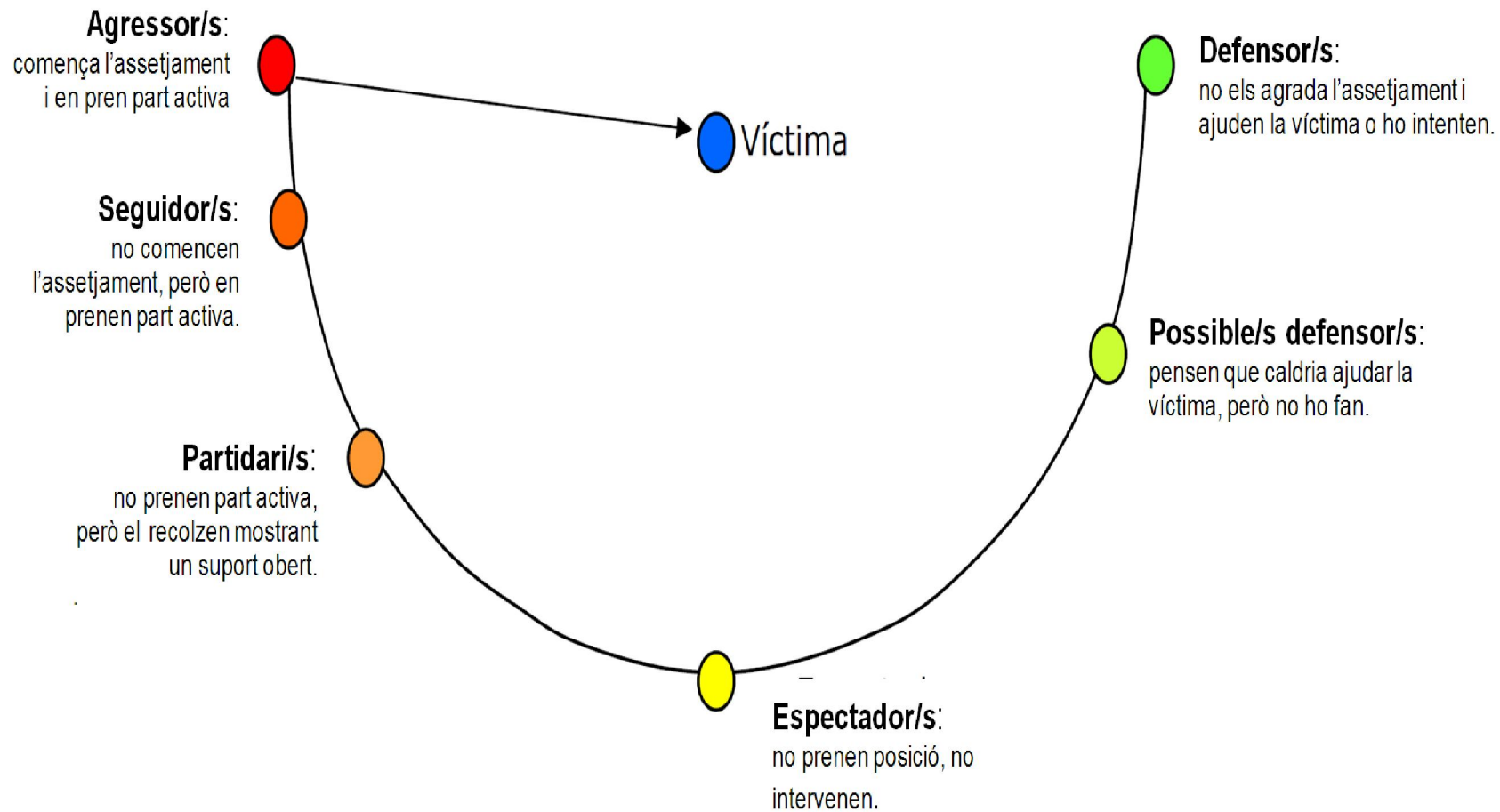

QUIN PAPER HI JUGA EL GRUP?

- **“ Contagi social”**: Alumnes insegurs i dependents
- **Debilitament del control i de la inhibició.**
- **Disminució del sentit de la responsabilitat individual.**
- **Percepció de la víctima.**
- **Insensibilització davant de la violència.**
- **Temperament de cadascú.**
- **Por.**
- **Visió falsa del companyonia (no ser “ xivato”)**

EL CERCLE DE L'ASSETJAMENT

El cercle del bullying (Olweus 2001):

QUÈ POTS FER SI PENSES QUE EL TEU FILL/A pateix assetjament

- **Reaccioneu amb calma, és bo que el tranquil·litzeu, l'escolteu i li doneu suport.**
- **Doneu-li el vostre ajut i afecte per recuperar l'autoestima i la confiança en si mateix.**
- **Preneu-vos temps per seure i parlar, fent-lo sentir que valoreu l'esforç que fa per superar-ho.**
- **Procureu no transmetre-li la vostra preocupació, però sí el vostre interès pel seu problema i per trobar-hi solució.**
- **Pregunteu-li directament si ha tingut algun problema i si li ha passat altres vegades.**
- **Doneu-li confiança. Demostreu-li que el seu problema també és el vostre i us n'ocupareu junts.**
- **Feu-li veure que la situació no és culpa seva. Ningú es mereix ser maltractat.**
- **Eviteu dir-li allò que vosaltres faríeu en el seu lloc. Heu de tenir present que cada nen té el seu ritme i és necessari respectar-lo. El contrari el faria sentir més insegur.**
- **Planifiqueu i executeu conjuntament les accions.**
- **Animeu-lo a sortir amb els amics o fer-ne de nous, i que desenvolupi alguna afició que realment li agradi.**
- **Eviteu enfrontar-vos a l'agressor o amb els seus pares, en cas que el conegueu.**
- **Encoratgeu-lo perquè denunciï la situació al tutor o tutora o a algun altre professional del centre que sigui de la seva confiança. Estareu afavorint la seva capacitat de fer front als problemes.**
- **Demaneu conjuntament una entrevista amb el tutor o tutora del centre, informeu-lo de la situació i feu plegats el seguiment.**
- **Valoreu també la possibilitat que rebí ajut psicològic que l'ajudi a superar aquesta situació.**

QUÈ POTS FER SI PENSES QUE EL TEU FILL/A assetja

- Reaccioneu amb calma i preneu-vos temps per seure i parlar.
- Comuniqueu-li la necessitat d'aturar immediatament l'agressió.
- Demaneu directament al vostre fill què està passant i pregunteu-li si s'havia comportat així abans.
- Ajudeu-lo a prendre consciència de la importància d'enfrontar-se a aquesta situació sense defugir la seva responsabilitat.
- Feu-lo adonar que està fent mal a un company i intenteu que es posi en el lloc de l'altre.
- Interveniu i controleu que s'aturi la conducta agressiva.
- Reflexioneu amb ell sobre les conseqüències personals, socials i legals en cas de continuar amb la seva conducta agressiva.
- Doneu-li el vostre ajut i afecte, i feu-lo sentir que valoreu l'esforç que fa per enfrontar-se al problema i treballar per superar-lo.
- Doneu-li confiança. Demostreu-li que el seu problema també és el vostre i us n'ocupareu junts.
- Faciliteu i exigiu que demani disculpes i reperi el dany.
- Ajudeu-lo a trobar maneres no violentes de relacionar-se i de solucionar els problemes treballant amb ell el control de la ira.
- Treballeu conjuntament amb el tutor del vostre fill i/o amb el centre per oferir-li recursos que el permetin millorar la seva conducta i les relacions amb els companys.
- Valoreu també la possibilitat que rebi ajut psicològic que l'ajudi a superar aquesta situació.

CREIXEMENT MORAL:

ELS SIS ESTADIS DE DESENVOLUPAMENT MORALS, SEGONS KHOLBERG:

- **HETERONOMIA**
- **EGOISME MUTU**
- **EXPECTATIVES INTERPERSONALS**
- **RESPONSABILITAT I COMPROMÍS**
- **TOTHOM HI TÉ DRET**
- **TOTS SOM IGUALS**

ELS NOSTRES DRETS...

- Tinc dret a ser **FELIÇ** i ningú no m'ha d'insultar, agredir, burlar,...
- Tinc dret a **ESTAR SEGUR** i ningú em pot molestar
- Tinc dret a **SER RESPECTAT**
- Tinc dret a **GAUDIR DE L'AMISTAT**
- Tinc dret a **QUE LES MEVES COSES SINGUIN RESPECTADES**

RESPECTE'M

protocol

[http://xtec.gencat.c at/ca/centres/proj educatiu/conviven cia/recursos/resco nflictes/assetjame nt_iguals/index.ht ml](http://xtec.gencat.cat/ca/centres/proj_educatiu/conviven_cia/recursos/resco_nflictes/assetjame nt_iguals/index.ht ml)

PROTOCOL DE PREVENCIÓ, DETECCIÓ I INTERVENCIÓ ENFRONT L'ASSETJAMENT ENTRE IGUALS

